

Helleristninger ved Rønne Vandtårn (se forsiden)

I forbindelse med Museets udgravning ved Rønne Vandtårn i august blev der på ny føjet helleristninger til den nærmest uendelige liste af lokaliteter, som er med til at gøre Bornholms fortid til noget enestående – også i bronzealderen.

Motivet i sig selv er ikke så opsigtsvækkende: 7-8 skålgruber, fire er samlet i et kvadrat, mens tre andre danner en trekant dertil yderligere en mulig skålgrube (nederst i midten på billedet), men det der gør stenen speciel er dels, at det er mit første helleristningsfund dels fundomstændighederne.

Vandtårnet er opført

umiddelbart før fredningsloven i 1937, så der forelå ingen oplysninger om højen på forhånd, det var altså uvist, hvad vi ville støde på, og om der overhovedet ville være noget af højen bevaret. Det viste sig dog hurtigt, at der var bevaret højfyld samt flere faser af randstenskæden omkring højen. Det var netop i en af randstenskæderne, at stenen med skålgruberne sad. Under afrensning af stenene sad jeg og tænkte på, at det kunne være sjov, hvis der var helleristninger på en af dem, som det kendes andre steder fra – mest kendt er Sagaholm-højen i Sverige, der med sine randsten motivmæssigt kan måle sig med kongegraven i Kivik. Herhjemme kendes helleristninger også fra enkelte høje samt en del røser – ofte i form af skålgruber – men i Odsherred har man også ristet hænder.

Mens jeg sad der i mine egne tanker, kom der pludselig en fordybning til syne i stenen (den øverste til højre på billedet). Jeg troede ikke rigtig på den, det ville være lidt for fantastisk, hvis jeg på den måde kunne tænke skålgruber frem... men der kom en til... og en til... og pludselig stod jeg rent faktisk med en randsten med helleristninger! Tydelige, som var de lige blevet ristet. Glæden var stor, mit første helleristningsfund, yderligere var vi nu kommet en datering af højen nærmere. Det er uvist, om stenen lå i sit oprindelige leje, men skålgruberne vendte ind mod højen, hvilket i givet fald må knytte dem til opførelsen af højen. Kunne skålgruber dateres, ville vi altså have en præcis datering af den pågældende fase af højen.

BOFA, som står bag ombygningen af vandtårnet, har efter sigende planer om at opstille stenen ved tårnet og dermed promovere fortiden – forhåbentlig til gavn for museet og vores forening.

Anders Pihl